

Huissense Gilden Kroniek

Vitgave van het

Sint Gangulphusgilde

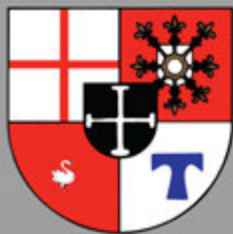
en het

Sint Laurentiusgilde

Binnen de stad Huissen

en het

Sint Jorisvendel

HUISSENSE GILDEN KRONIEK

De Huissense Gildenkroniek is een uitgave van het Sint Gangulphus- en het Sint Laurentiusgilde binnen de stad Huissen.

Abonnement Gildenkroniek:

Voor leden en buitengewone leden van de Gilden is de kroniek gratis.

Voor niet- leden: inlichtingen bij de redactie.

AFBEELDINGEN OP DE OMSLAG:

De wapens op de omslag zijn van beide Gilden.

Linksboven is het wapen van het Sint Gangulphusgilde afgebeeld en midden het wapen van het Sint Laurentiusgilde en als laatste het wapen van het kruisboogvendel Sint Joris.

COLOFON:

Eindredactie : J. Wannet

Redactieadres: Huissense Gildenkroniek,
Wieken 15,
6852 BR Huissen.

Email : kroniek@gildenuissen.nl

secretariaat Gilden: Mariaplein 14
6851 BP Huissen

Email: secretaris@gildenuissen.nl

Internet : <http://www.gildenuissen.nl>

INHOUDSOPGAVE GILDENKRONIEK

JAARGANG 24, NUMMER 02, SEPTEMBER 2011

Gildennieuws.....	02
Gildenagenda.....	03
Pastoor Peters nieuwe oppergeneraal.....	04
Gelderse Federatie.....	06
Wereldrecordpoging vendelen	07
Kruisboogvendel Sint Joris.....	10
Huissense Umdracht.....	12
350 Jaar St. Laurentiusgilde: Tentoonstelling	14
350 Jaar St. Laurentiusgilde: Jublieumverslag	16
350 Jaar St. Laurentiusgilde: Gilden monument ...	21
Het verhaal achter het zilver	31
Historisch artikel: Gildenfeesten in September?.....	34
Beleg en ontzet	36
Koningschieten	39
Huissense kalender	42
Fotoarchief	44
St. Laurentiusdag	49

Aanleveren van teksten en foto's bij het redactieadres en wanneer
mogelijk digitaal: Redactie Gildenkroniek via
Kroniek@gildenuissen.nl

GILDENNIEUWS

De tweede uitgave van de Gildenkroniek is er weer. Het is een drukke periode geweest, het grote jubileumfeest van het Sint Laurentiusgilde, het nieuwe gilden monument, en vele andere activiteiten.

In deze kroniek zijn dan ook de meeste gebeurtenissen beschreven.

We wensen u ook veel leesplezier met de Huissense Gildenkroniek.

De volgende Gildenkroniek verschijnt december 2011 met daarin aandacht voor de wereldrecordpoging vendelen dat op 27 augustus in Nieuw-Dijk wordt gehouden.

De foto's in deze kroniek zijn aangeleverd door Hans Hoen, Harry ten Have, Tjebbe Kersten, Berdie Evers en het Gildenarchief.

GILDENAGENDA

De Gildenagenda voor de laatste maanden van 2011 is ook aardig gevuld. Vaak zijn we met de gehele gilden aanwezig, soms met een delegatie.

26 AUGUSTUS	Vergadering EGS Nieuw-Dijk met plechtige investituursmis voorganger is Monseigneur W. Eijk
27 AUGUSTUS:	Wereldrecordpoging vendelen en schutters- en gilden markt
28 AUGUSTUS:	Kerkwijding
03 SEPTEMBER:	Opening fort Pannerden
04 SEPTEMBER:	Federatieve schuttersdag in Ooij
17 SEPTEMBER:	Euroregio treffen te 's Heerenberg, Gelderse Gilden
11 SEPTEMBER:	Willibrordus- processie Utrecht
14 NOVEMBER:	Bijeenkomst Gelderse Gilden te Aalten
19 NOVEMBER:	Plechtige investituur Nobele Orde van de Papegay Antwerpen
OKTOBER/ NOVEMBER	Najaarsledenvergadering

PASTOOR G. PETERS, NIEUWE OPPERGENERAAL DER GILDEN

door: Pastoor G. Peters

Beste mensen die zich betrokken weten bij onze Huissense Gilden.

Zoals u ongetwijfeld weet ben ik sinds 1 juni 2011 als pastoor benoemd van de parochie De Levensbron. Die datum betekende dat ik met de neus in de boter viel als het gaat om het mogen mee beleven van de rijke tradities die in deze gemeenschappen worden hoog gehouden. In een luttele maand tijd heb ik meerdere

vendelhuldes mogen meemaken, die uitdrukkelijk aan mij werden gepresenteerd als een vorm van gebed en opgedragen aan God, koningin en vaderland. Het waren overweldigende eerste indrukken die lieten zien dat bijzondere tradities, die nauw samenhangen met de geschiedenis van de stad, worden levend gehouden. Tradities kunnen alleen maar standhouden wanneer ze

meegroeien met de tijdsgeest en met de gevoelens van de mensen die het aangaat. Alleen wanneer zij er hun eigen geschiedenis en hun eigen leven in herkennen, kan het generaties lang een levende werkelijkheid blijven. Daar is vanzelfsprekend een belangrijke overeenkomst met geloof en kerk. Ook daar is het van groot belang dat de kerk en haar leden in verbondenheid en herkenbaarheid samen optrekken. Van harte hoop ik als nieuwe pastoor samen met heel velen, waaronder de leden van onze gilden, daaraan een blijvende bijdrage te leveren. Opdat traditie niet iets is van een steeds moeilijker te begrijpen verleden maar van een levende werkelijkheid!

Pastoor Gerard Peters

GELDERSE FEDERATIE

HERMAN TOMESSEN (80) OVERLEDEN

Op maandag 1 augustus overleed vrij onverwachts de heer Herman Tomesen. Herman was voorzitter van Federatie St.-Hubertus vanaf 1996. De laatste jaren van zijn zittingsperiode waren bestuurlijk niet gemakkelijk. Op de voorjaarsvergadering van 2004 legde Herman zijn functie neer en stapte ook uit het bestuur. Als erkenning voor zijn bijdrage aan het Schutters- en Gildewezen werd hij toen bij zijn afscheid opgenomen in onze Gelderse Gilderaad.

Wij wensen zijn kinderen, de familie en vrienden veel sterkte met dit verlies. Dat hij moge rusten in vrede

St. Hubertus is de overkoepelende organisatie van schuttersgilden en schutterijen uit de provincies Gelderland en Overijssel

WERELDRECORDPOGING VENDELEN

Meer dan duizend vendeliers hebben zich inmiddels aangemeld voor de wereldrecordpoging vendelen op zaterdag 27 augustus in Nieuw-Dijk.

In totaal komen er 121 schuttersverenigingen uit binnen- en buitenland naar het feestterrein aan de Miesterholt. De jongste deelnemer is op dit moment 7 jaar, de oudste 81. De grootste groep bestaat uit 42 vendeliers, de kleinste uit slechts één. Van de 121 groepen komen er 26 uit Duitsland en vijf uit België.

Het evenement wordt gehouden in het kader van het 90-jarig bestaan van Schutterij St. Antonius uit Nieuw-Dijk. Om het record geregistreerd te laten worden bij de World Record Academie moeten minimaal 750 vendeliers vijf minuten lang dezelfde slag maken. De vendeliers draaien tijdens de recordpoging het vendelgebed.

Voor het jubileum weekend is ook een speciaal entertainment programma samengesteld.

Vrijdag 26 augustus zal na de optocht door het dorp Nieuw-Dijk en het defilé aan de EGS-vertegenwoordigers, het bestuur van de Gelderse Federatie van schuttersgilden en schutterijen St. Hubertus en andere hoogwaardigheidsbekleders een groot verbroederingsfeest worden georganiseerd in de grote tent op het feestterrein. Tijdens deze avond kunnen de verenigingen uit de kring Montferland en diverse verenigingen uit de overige Gelderse federatie van Schuttersgilden verbroederen.

Zaterdag 27 augustus zijn er gedurende de gehele dag allerlei schutters-activiteiten. Overdag zal de *StilliWald Kapel* de muzikale omlijsting verzorgen. 's-middags vindt het wereldrecordpoging vendelzwaaien plaats. Hierbij zullen minimaal 750 vendeliers uit diverse Europese landen samen een vendelhulde brengen waarbij ze allemaal dezelfde vendelslagen draaien. Aansluitend aan deze wereldrecordpoging wordt er een groot feest georganiseerd in de grote tent waarbij de band *Kaliber* zal optreden.

PROGRAMMA:

VRIJDAG 26 AUGUSTUS 2011

- 16:15** Korte rondgang schutterij St. Antonius en fanfare
DES door Nieuw-Dijk
- 16:30** Ophalen EGS-vertegenwoordigers bij Boszicht
door St. Antonius en DES
- 17:00 – 19:00** Heilige Mis voor de EGS in de parochiekerk H.
Antonius van Padua met als voorganger Mgr. Eijk
- 19:15** Defilé van de Gelderse schutterijen en rondgang
door Nieuw-Dijk
- 20:00** Verbroederingsfeest Gelderse schutterijen en EGS
in de tent

ZATERDAG 27 AUGUSTUS 2011

- 09:00 – 12:00** EGS najaarsvergadering in Dieckse Heeren
(besloten)
- 10:00 – 14:00** Registratie deelnemende vendeliers
- 11:00** Opening van het evenemententerrein
Start van de diverse schutters gerelateerde
activiteiten.
- 16:00** Wereldrecord vendelen.
- 17:00** Uitslag recordpoging en uitreiken
herinneringsmedailles en deelname certificaten
- 18:00** Feestavond m.m.v. Kaliber in de tent op het
evenemententerrein

KRUISBOOGVENDEL SINT JORIS

Door: Tjebbe Kersten

We zitten nu midden in de zomerstop en eind augustus zullen we beginnen met het oefenen, want in september beginnen de eerste wedstrijden weer.

Na het laatste verslag zijn er alleen nog maar nationale wedstrijden geweest. De meeste waren in de buurt alleen de Nederlandse Kampioenschappen waren in Horn.

Deze wedstrijd stond in het teken van het 60 jarig bestaan van de NKB. Voor de eerste keer werden de nieuwe mobiele banen gebruikt en tevens werd de NK voor zowel de 10 als 20 meter kruisboog verschoten in hetzelfde weekend en op dezelfde locatie.

Tijdens dit weekend zijn de St. Jorisleden Ben en Berthie Stegeman, Henk Iding en Tjebbe Kersten gehuldigd voor minimaal 25 jaar lidmaatschap van de Nederlandse Kruisboogbond. Tijdens deze nationale wedstrijden wist Ben Stegeman op iedere wedstrijd wel een prijs te halen en in Horn zelfs Nederlands Kampioen te worden. De andere schutters wisten geen prijs te behalen, echter haalde ook het korps (Ben Stegeman, Henk Iding en Tjebbe Kersten) ook iedere wedstrijd een prijs. En ook het korps werd in Horn Nederlands Kampioen in de C-klasse.

Onderstaand een overzicht van de resultaten:

2e NKB Loo

D-klasse 2e Ben Stegeman 188

C-klasse 3e Korps

3e NKB Bemmelen

D-klasse 1e Ben Stegeman 191

C-klasse 3e Korps

NK Horn

D-klasse 1e Ben Stegeman 190

C-klasse 1e Korps

'd oude bloemensmidse

Uw bloemist voor al uw bloemsierwerk zoals:

Bloemen- en plantenarrangementen voor jubilea etc.
Bruids,- Droog- en Rouwarrangementen
Dus voor iedere denkbare gelegenheid.
Bel of loop vrijblijvend langs bij:

'd oude bloemensmidse

Langestraat 60, Huissen
Tel. 026 3257171
Fax 026 3258181
Tot ziens bij uw allround bloemist

HUISSENSE UMDRACHT

DE JAARLIJKSE SACRAMENTSPROCESSIE

Twee weken na Pinksteren, op Sacramentsdag 26 juni trok de jaarlijkse Umdracht door de feestelijke versierde straten van Huissen. Sacramentsdag is een soort herhaling van Witte Donderdag, dat is de dag van de instelling van de Eucharistie. De Utrechtse hulpbisschop Mgr. Th.

Hoogenboom ging dit jaar voor in de Umdracht Dit jaar was het de 451ste keer dat deze sacramentsprocessie werd gehouden. Ook aanwezig was pastoor Gerard Peters, die per 1 juni jl. benoemd is in parochie De Levensbron, waar Huissen toe behoort. Een fotoverslag. Met foto's van Hans Hoen.

350 JAAR ST. LAURENTIUSGILDE: TENTOONSTELLING

Op 24 mei werd de tentoonstelling geopend in het Hof van Hessen.

Deze staat geheel in het teken van het jubilerende Sint Laurentiusgilde.

De Historische Kring Huessen samen met het Gildenarchief en studie vendel,

hebben deze tentoonstelling ingericht. Tot september 2011 is alles te bewonderen in het Museum Hof van Hessen in de Vierakkerstraat. Niet alleen foto's maar ook de oudste zilveren koningschilden en unieke archiefstukken. Na de opening waren er een tweetal lezingen in de hervormde kerk. Deze ging uiteraard over het Sint Laurentiusgilde en over Huissen in de 17de eeuw.

De lezingen werden gegeven door Jan Wannet en Drs. Jan Zweers. Voor velen een leerzame avond.

de Huessensche Poort

Uw opticien,
voor zorg in zien.

www.polman-optiek.nl

Langestraat 64 6851 AS HUISSEN Tel. 026 - 3251974

350 JAAR ST. LAURENTIUSGILDE: JUBLIEUMVERSLAG

Door: Jan Giesen

Inleiding

Het is 30 mei 2011 en ik besef me dat het alweer voorbij is. Drie dagen feest, drie prachtige dagen vieren dat ons gilden 350 jaar geleden is opgericht en dat het nu nog springlevend is.

Een verslag van een machtig mooi jubileum.

Opening Tentoonstelling in “Hof van Hessen”

Dinsdag 24 mei

Voordat het jubileum weekend echt begon opende onze koning eerst op dinsdag 24 mei de tentoonstelling over 350 jaar St. Laurentiusgilde in het stadsmuseum “Hof van Hessen”.

De Receptie.

Vrijdagavond 27 mei

Vrijdagavond 27 mei kwamen om 19:30 de eerste gasten binnenstromen voor de receptie van het St. Laurentiusgilde. De koning zat met zijn raadsheren aan een hoofdtafel.

Vele genodigden waren gekomen. Een greep uit de gastenlijst: De beschermheer van de gilden de heer Persoon met zijn vrouw, het voltallige bestuur van de kring Rijk van Nijmegen – De Betuwe, de Burger Initiatief Groep Begraafplaats Huissen, De Vrienden

Van Huissen, het Umdracht Comité, De Gelderse Federatie, Parochie de Levensbron, vele Gangulphus gildebroeders, en een groot aantal bevriende gilden en schutterijen.

De prachtige avond duurde voort tot tien a elf uur. Het toonde goed wat voor een waarde de onze gilden hebben binnen Huissen en binnen de gildewereld.

De Vrije Gildendag

Zaterdag 28 mei

In den vroege van acht uur verzamelde de Huissense gildebroeders zich een dag later op park 't Rosendael voor de vrije gildendag. Die dag zijn bevriende verenigingen naar Huissen gekomen om ons jubileum samen te vieren.

Toen alle verenigingen aanwezig waren stelden we ons op voor een tocht naar onze stadskerk. Daar woonde wij een mis bij waar aalmoezenier Crolla voorging. Het was een mooie mis met een Laurentius tintje. Al was het maar omdat het sloot met het Laurentiuslied.

Toen de mis teneinde liep betrad onze koning het altaar. Hij meldde dat we niet direct uit de kerk doorgingen met de mars, maar dat hij een 'verrassing' had buiten de kerk.

Maar de verrassing bleek een monument voor de overleden gildenbroeders te zijn.

Meer daarover elders in deze kroniek

Na de onthulling van het monument trok het bonte gezelschap in een lange optocht weer richting park 't Rosendael.

Daar aangekomen begon de officiële opening. De vlaggen werden gehesen onder de klanken van het Wilhelmus en er werd een woordje gesproken door onze koning.

Na deze officiële opening begon de strijd om dagkoning en koningin. Verder was er de mogelijkheid voor de aanwezigen om kruisboog te schieten. Er was ook de mogelijkheid om demonstraties te geven in verschillende disciplines.

Zo gaven Huissen en 's Heerenberg een vendeldemonstratie en de Huissense tamboers lieten ook hun nieuwste kunsten zien.

Later die middag was er voor de aanwezige kinderen de mogelijkheid om een keer met het vendelen in aanraking te komen. Daar werd enthousiast gebruik van gemaakt en misschien dat de gilden straks wel een vendeliertje rijker is.

De hele dag was er muziek in de grote tent en er hing een gezellige sfeer.

Feestavond

Zaterdagavond 28 mei

Hoewel het 's middags gezellig was, konden we toch niet lang blijven hangen. We moesten weer langs huis, ons van het historisch kostuum ontdoen, omdat het 's avonds om 20:00 alweer tijd was voor de feestavond waar de band HIKE! op kwam treden. De band begon stipt 20:00 te spelen en onze koning was de eerste bezoeker en hij heeft dan ook, zoals een goed koning betaamd, de tap geopend. Om 21:30 zat de sfeer er al goed in.

Het was niet erg druk in de grote feesttent maar de aanwezigen hebben het tot een super gezellige avond gemaakt die wij, de leden van het St. Laurentiusgilde, niet snel zullen vergeten. Wij willen dan ook iedereen bedanken die is gekomen die avond.

Kringdag

Zondag 29 mei

Voor we er erg in hadden was het alweer tijd voor de laatste dag van het jubileum. Op zondag 29 mei hielden wij in ons Huissen de kringdag van kring Rijk van Nijmegen – De Betuwe 2011.

Alle dertien verenigingen van de kring kwamen naar Huissen.

Nadat de hooggeplaatste erewijn hadden ontvangen vond de officiële opening plaats. Waarin de voorzitter van de kring Rijk van Nijmegen – De Betuwe de dag officieel opende. Waarna de aanwezige vendeliers een massale vendelhulde brachten.

Na deze schitterende vendelhulde trokken wij als nummer één in de mars en defilé langs de eretribune en later door de straten van ons mooie Huissen. Volgens belangstellende langs de route was het een prachtig gezicht.

Eenmaal terug gekomen op Park 't Rosendaal werd al spoedig begonnen met de wedstrijden. Zo kon men deelnemen aan wedstrijden in vendelen, muziek, majorette, luchtgeweer schieten en luchtpistool schieten.

Om half drie werden alle wedstrijden stilgelegd voor een spectaculaire bielemannendemonstratie.

Nadat alle wedstrijden afgelopen waren en de koningen bekend waren was het om vijf uur tijd voor de huldiging en de prijsuitreiking. Dit gebeurde in de grote tent waarin het gezellig druk was.

Na de prijsuitreiking is het nog lang gezellig gebleven.

Epiloog

Maandag 30 mei

En de volgende dag, maandag 30 mei, is het nog niet bij iedereen doorgedrongen dat het alweer voorbij is. Maar ik kan u zeggen het was al die voorbereidingen waard. Het was een topweekend. En namens de organisatie wil ik iedereen bedanken die zich in heeft gezet voor dit weekend om nooit meer te vergeten.

Hopend op dat het St. Laurentiusgilde over 350 jaar weer een minstens zo goed feest zal beleven sluit ik dit verslag met een gildengroet.

September 2011

September 2011

350 JAAR ST. LAURENTIUSGILDE: MONUMENT TER HERINNERING AAN DE OVERLEDEN LEDEN GILDEN HUISSEN

Tijdens het jubileumfeest van ‘350 Jaar St. Laurentiusgilde’ heeft de koning van het St. Laurentiusgilde Tjebbe Kersten, een monument onthuld voor de overleden leden van de Huissense Gilden.

Een samenvatting van de brief die de koning en zijn raadsheren naar de gemeente hebben gestuurd, met daarin het verzoek tot verlenen van de vergunning voor het plaatsen.

“Het St. Laurentiusgilde viert in het weekend van 28 en 29 mei 2011 haar 350 jaar bestaan.

Al sinds 1411 zijn er Gilden actief in Huissen. In die tijd was de belangrijkste taak van de Gilden het verdedigen van de stad Huissen. Hedendag is de functie van de Gilden veranderd, van een Gilden die de stad verdedigd tegen ongewenste bezoekers in een vereniging die zich inzet voor behoud van het culturele erfgoed.

Elk jaar worden in de Stadsparochiekerk Huissen alle overleden leden van de Gilden herdacht in een ter ere van hun opgedragen kerkdienst. Zowel hij die in naam van de verdediging van de stad is omgekomen als hij die op een ander moment ons is ontvallen,

Buiten deze kerkdienst om is er geen mogelijkheid om de overleden leden te herdenken. Hierin zouden wij verandering willen brengen.

Naar onze mening kan het niet zijn, dat een vereniging zo oud als de Gilden die door hun inzet in het verleden Huissen hebben gemaakt tot wat het nu is, geen plaats voor herdenking aan hun overleden leden heeft. Wij willen deze mogelijkheid bieden aan alle mensen om de overleden leden van de Gilden op een centrale openbaar plaats te gedenken.

Om het mogelijk te maken deze mensen te eren willen wij, een groep leden van het St. Laurentiusgilde, een ieder een plaats geven om te herdenken, te herinneren. Wij hebben het idee opgevat om een herdenkingsteken te plaatsen naast onze geliefde stadskerk. Die in het leven van alle levende of overleden gildebroeders een grote rol speelt.

Wij zouden dit herdenkingsteken dan ook willen onthullen tijdens ons jubileumfeest. Een mooiere gelegenheid kunnen wij ons niet

indenken. Wanneer zouden wij de onthulling beter kunnen doen dan na de mis in de Stadsparochiekerk op zaterdag 28 mei 2011? Op de dag dat wij, met bevriende verenigingen stilstaan bij onze historie.

Wij als jongerentak van de Gilden willen met dit herdenkingsteken laten zien dat wij niet alleen als jongeren aan de voet staan van het voortbestaan en toekomst van de Gilden. Maar ook zeker stil staan bij de geschiedenis welke de Gilden heeft beleefd door de eeuwen heen.

De overleden gildebroeders hebben zich allemaal ingezet voor de gilden, dienstbaarheid, broederschap en trouw.

Graag zouden wij van de gemeente Lingewaard de kans krijgen om deze mensen te eren zoals zij dat verdienen. Doormiddel van een door ons te schenken herdenkingsteken te plaatsen naast de Stadsparochiekerk in Huissen. Zodat de overleden leden die zich in het verleden hebben ingezet voor de huidige gemeenschap niet worden vergeten. Met behulp van dit teken willen wij hun belangrijke inzet en moed herdenken voor het maken van Huissen tot wat het was en wat het nu is geworden.

*Met vriendelijke groet,
Namens het St. Laurentiusgilde Huissen”*

UITLEG ELLEN BAPTIST

Kunstenares Ellen Baptist zei, na de onthulling van het monument het volgende:

Het is alweer een hele tijd geleden dat ik benaderd werd door Nico Evers met de vraag of ik een monument zou willen ontwerpen in verband met de 350 ste verjaardag van het St. Laurentiusgilde.

En mij werd op het hart gedrukt: mondje dicht want het moet een verrassing worden.

Samen met Nico, Jan Giesen en Matthijs Hermeling is er gepraat over de betekenis van het monument. Hun idee was een kunstwerk te laten ontwerpen als eerbetoon aan de overleden Gildenbroeders. Verleden en heden moest daarbij tot uitdrukking gebracht worden met een open blik op de toekomst want zonder nieuwe “jonggesellen” kan het Laurentiusgilde immers niet voortbestaan.

Traditie en toekomst, een mooie opdracht.

En dan ga je aan de slag: denken, schetsen, verdiepen in de geschiedenis. Ontwerp maken, bespreken, aanpassen, kortom een

heel gedoe. Maar uiteindelijk waren de heren tevreden. Ik mag wel zeggen meer dan tevreden ze leken wel enthousiast.

En nu staat het er dan: een gilden-monument.

Het laat een duidelijk herkenbare, gestileerde, figuur van een jonge man zien. Het Laurentius gilde is immers een “Jong Gesellen Schutten Compagnie”.

Deze figuur draagt de attributen van de twee nog in Huissen bestaande Gilden: het vaandel, het tamboer en van het Sint Jorisvandel de kruisboog.

Zijn blik is op de toekomst gericht, zijn gildenkleding verwijst naar het verleden.

In de tekst ziet u de namen van de gilden en de gelofte waarvoor de gildenbroeders staan: “Broederschap, Dienstbaarheid, Trouw”.

Door de figuur los op de voorgrond te plaatsen heb ik het heden en de toekomst willen verbeelden.

Daarachter is een plaat te zien waaruit de figuur is gesneden. Het gat dat daardoor is ontstaan symboliseert de stadspoort waardoor heen je het ongewisse tegemoet gaat maar waardoor je ook weer veilig kunt terugkeren.

De achterste plaat met de kanteelvorm verwijst naar de oude stadsmuren en symboliseert daarmee de historie, het verleden.

De tekst “dag na dag eeuw na eeuw gilden van Huissen” tenslotte geeft aan hoe iedere gildenbroeder in de loop van de eeuwen zijn steentje heeft bijgedragen, destijds aan de veiligheid van Huissen en tegenwoordig aan het vormgeven en in stand houden van een stuk historie. Maar belangrijker dan dat nog is naar mijn mening de aloude gelofte van “broederschap, dienstbaarheid en trouw”. Deze uit zich in kameraadschap en gemeenschapszin dat voel je en dat zie je als je samenwerkt met de huidige “jonggesellen”. En dat draagt dit nieuwe monument uit.

Ik hoop dat dit beeld nog een lang leven beschoren is evenals het jarige St. Laurentiusgilde. Van harte gefeliciteerd.

Ellen Baptist

HET VERHAAL ACHTER DIT KUNSTWERK:

Door: Nico Evers

Op de vrijdag van het schuttersfeest van het jaar 2010 hebben de jongeren van het St. Laurentiusgilde hun eer betuigd aan de overleden, zij die de jongeren zijn voor gegaan. Na het bezoek aan begraafplaats ‘de Hoeve’ werd bij de muurschildering van onze “oude” generaal een vendelhulde gebracht en een bloemstuk gehangen.

Tijdens een raadsherenvergadering werd voorgesteld om tijdens het jubileumfeest “iets” aan te bieden, want wie jarig is trakteert. Na het opperen van het idee en lange discussies over wat het zou worden werd er besloten een kunstwerk te maken. Er was volgens de raadsheren nergens een plek om alle overleden leden van de Gilden te herdenken buiten de ‘achteruitkijkmis’ om.

Om het kunstwerk te maken was er een ontwerp nodig, er werd besloten het ontwerp uit te besteden aan een kunstenaar. Via via kwam men terecht bij Ellen Baptist. Na het eerste gesprek was ze erg enthousiast en kwamen de eerste schetsen voorbij.

Bij het doorspreken van het ontwerp duurde het gesprek geen 15 , zoals afgesproken, maar 60 minuten er was een goede discussie over de gemaakte keuzes van de kunstenares, na 3 doorspreek rondes was het definitief ontwerp er! Bij de Big Fish werd het

ontwerp getoond aan de raadsheren en koning die het nog niet hadden gezien.

De raadsheren zijn tijdens het ontwerpen op bezoek geweest bij sponsoren en Frank Jeurissen, die de jongeren wou helpen met het maken van het kunstwerk. Tijdens het maken van de paaspop kwam het kunstwerk voor de eerste keer ter sprake tijdens een jongerenvergadering. Er werd verontwaardigd op gereageerd, er werd besloten voor de jongerenvergadering XXL een presentatie te geven over het ontwerp. Na de presentatie van het ontwerp en de uitleg van de betekenis kon men een speld horen vallen in de zaal. Dit was voor de koning en zijn raadsheren een goed teken, alle jongeren waren enthousiast!

Als men naar het kunstwerk kijkt ziet men het volgende:

Er staat een jonge man op de voorgrond met zijn blik op de toekomst gericht, zijn kleding verwijst naar het verleden en hij heeft alle gilden attributen bij zich. Het figuur staat los van de plaat waaruit hij is gesneden, de eerste symboliseert de stadspoort, waardoor je het ongewisse te gemoed gaat en waarna je veilig kan terug keren.

De laatste plaat symboliseert de oude stadsmuur dit verwijst naar het verleden.

Op het kunstwerk zijn de namen van de Gilden vermeld, de belofte van alle gildenbroeders en de tekst “dag na dag eeuw na

eeuw”. De laatste tekst geeft aan hoe iedere gildenbroeder in de loop der eeuwen zijn steentje heeft bijgedragen, destijds aan de veiligheid van Huissen en tegenwoordig voor het instant houden van een stuk historie.

HET VERHAAL ACHTER ZILVER (20)

Door: Hugo Vermaas

Op de traditionele afrekeningsdag heeft Henk Lippmann zijn koningsschild aangeboden.

Henk heeft vele malen onder de klos gestaan en in 2007 was hij voor de tweede keer koning van het St. Gangulphusgilde.

In 2008 verdedigde hij zijn titel en al na het 6^e schot maakte hij het voor de twee maal waar en schot hij zich tot koning en koningspaar.

Deze gebeurtenis staat gegraveerd achter op het aangeboden schild.

Het derde jaar was een zeer spannende strijd maar het was weer Henk die voor de derde keer met de eer mocht strijken en hiermee ook de titel veroverde van keizer voor het leven.

Henk was al eerder koning van het St. Gangulphusgilde in het gildejaar 2001-2002.

Dit koningsschild, met een afbeelding van een adjudant in historische kleding, hangt reeds aan het keten. Als keizer heeft hij zijn schild twee jaar kunnen dragen omdat zijn opvolger Frits van Brummelen zich twee maal achter elkaar tot koning schoot.

Henk en Ria Lippmann waren in het schuttersjaar 2007-2008 samen met John en Hendriëtte Rijfkogel van het

St.Laurentiusgilde koning en koningin. In 2008-2009 waren dat Frank en Betty Pauwelsen en in 2008- 2009 was dat Wim Kersten. Henk was in functie van adjudant toen hij zich in 2008 tot koning van het St. Gangulphusgilde schoot.

Beschrijving van het koningschild;

Het schild bestaat uit een bol geslagen (convex) zilveren plaat van het eerste gehalte zilver (925/000) en is ontworpen en gemaakt door Hugo Vermaas.

Op het schild is het silhouet van het gezicht van Henk gegraveerd.

Meesterteken	: HV (met zwaantje) = Hugo A.J. Vermaas
Gehalteteken	: Staande leeuw, Romeins cijfer I
Kantoorteken	: R (Gouda)
Jaarletter	: X (2007)
Vormgeving	: Neostijl, ingesnoerd
Ornamentiek	: Bol geslagen plaat met enkele filetrand
Afmetingen	: 105 x 115 mm
Gewicht	: 61 gram

Het schild is voorzien van de volgende gravures:

Afbeelding	: Handgravure
Voorstelling	: Silhouet van het gezicht van Henk
Tekst voorzijde	: Koning Henk Lippmann Koningin Ria Lippmann – Methorst

St. Gangulphus

Huissen 2006 – 2007 - 2008

Tekst achterzijde : Na het 6^e schot maakte ik het voor de twee keer maal waar en schoot ik ons tot Koningspaar.

Opmerkingen : Het schild is aan de achterzijde voorzien van 4 ogen.

Het schild wordt aan het jongste keten van het St. Gangulphusgilde gehangen.

GILDENFEESTEN IN SEPTEMBER?

Door: Jan Wannet

Via Hans Hoen ontvingen we deze fragmenten uit het oorlogsdagboek van: Co Schriever-Bles. (06-03-1923/15-10-2010)

Vreemd genoeg kunnen we niets vinden in de Gildenboeken hierover.

De laatste notulen zijn van 5 mei 1940, daarin wordt besloten om het schuttersfeest te houden op 23 juni 1940. In een nieuw boek beginnen de notulen op 3 februari 1946.

We gaan nog verder op onderzoek uit, misschien dat er in de oude documenten nog losse vellen met verslagen of notulen zijn.

Wordt vervolgd.....

Zondag, 9 september 1945.

Om 08.00 uur naar de kerk. De schutterij heeft feest. 's middags is er vogelschieten. Diny Teeling gesproken, Dien Kersten en Jos Larzen.

'n Poosje gekeken bij het vogelschieten. 's Avonds komt Jos Larzen en Piet Demon ons halen om mee te gaan dansen. Een fijne avond en om 12.00 uur komen wij thuis.

Maandag, 10 september 1945.

Om half 8 moet ik bij Balk zijn want ik ben voor de hele dag uitgenodigd op het Schuttersfeest.

Het is erg gezellig. 's Middags hebben ze eerst een en later nog 2 gevangen genomen, dat was heel aardig.

De hele middag zijn de dames alleen en we hebben fijn gedanst bij accordeonmuziek.

's Avonds optocht door Huissen en bij Reintje Martens 'n heerlijke avond gehad en om 12 uur was ik weer thuis.

Noot:

Balk was het Café van Willem Balk aan de Vierakkerstraat, hoek Burchtgracht, nu Café het Moment.

Reintje Martens was van Café de Gouden Engel, de fam. Derksen-Martens. Reintje was de vrouw van Derksen en dan waren er nog de zuster van Reintje, tante Anna. Reintje Derksen-Martens had 3 kinderen: t.w. Stien (Christina)-Wim en Annie.

De gevangenen zijn de schutters van de gilden tijdens het beleg en ontzet.

BELEG EN ONTZET 2011

De meeste Huissenaren kunnen vertellen, dat tijdens de herdenking van het Beleg en Ontzet door de beide gilden de smadelijke nederlaag herdacht wordt, die

Karel van Gelre in 1502 leed in zijn poging de Kleefse enclave Huissen bij het hertogdom Gelre in te lijven. Ook zal dan snel de term Vuurvechten vallen; maar dan houdt het bij de meeste mensen op. Dat dit feest bol staat van de grotere en kleinere tradities is voor veel mensen onbekend. Enkele tradities zijn, het uitoefenen van het visprivilege uit 1777 in de Molenkolk. In de oude boeken staat dit privilege beschreven. Bij de Molenkolk staat sinds kort weer de Gildenmast met de vlag in top. Het vuur is eigenlijk het Sint Jansvuur, een oud gebruik. Dat is te vergelijken met de paasvuren. Vandaar ook de naam “vuurvechten”. Het wachthuis, het hoofdkwartier van de Huissense verdedigers wordt pas bekend gemaakt op zaterdag morgen door de koning. De koning van het Sint Laurentiusgilde maakt pas op het laatste moment bekend waar het teerhuus is. De plaats waar de vrouwen veilig worden ondergebracht. Dit is de jongste traditie. Het teerhuus is pas ingevoerd in de jaren 60 van

de vorige eeuw. De wildeman is ook een historisch figuur. Van oorsprong was het een “moor” die de Hertog hielp te vluchten over de Rijn tijdens de slag. Later is het de wildeman geworden.

Tot 1988 werd het Beleg en ontzet op maandag gevierd. Op maandagmiddag ging de wildeman naar de scholen om te kinderen te “bevrijden”. Het gevolg was dat dan veel kinderen met de wildeman meegingen. Vanwege de veranderde maatschappij is besloten om het te verplaatsen naar de zaterdag. Maar dan is er geen school. Wel is er een speciale zaterdagschool. Twee lokalen in de oude Aloijsschool zijn beschikbaar gesteld. Voor de kinderen van ongeveer 7 tot 13 jaar werd er ook dit jaar weer een leuk “lesprogramma” georganiseerd. De ervaring leert dat ook volwassenen deze uitleg zeer op prijs stellen.

Tegenwoordig is de herdenking niet alleen het naspelen van een historische gebeurtenis.

Verschillende gebeurtenissen maken het tot een aantrekkelijk geheel.

De wildeman zorgde weer voor de nodigde verwarring. De gehele middag trokken de verdedigers door het stadje. Tussendoor ook naar de Molenkolk voor het uitoefenen van het oude privilege, het vissen. Er wordt ook wel eens gezegd, we vissen hier om de belegeraars te laten zien dat we voedsel genoeg hebben. Het hoogtepunt van de dag is het gevecht op de Molenweide. De beide generaals dagen elkaar uit en de manschappen gaan elkaar

te lijf boven het vuur. Als de koning van de Gelderse over het vuur is, is de slag nagenoeg gewonnen. De wildeman verzet zich nog, en de bielemannen slaan de wildeman in de boeien .

Dan volgt onder luid klokgelui de triomftocht door de stad. De tocht eindigt bij het teerhuus waar de dames van de gildenbroeders op de hoogte worden gesteld van de overwinning. Van daaruit gaat de gehele groep naar het gildehuis om de overwinning te vieren.

KONINGSCHIETEN 2011

Op zondag 19 juni 2011 vond op het Raadhuisplein het koningschieten plaats. Naast het koningschieten voor het St. Gangulphus- en St. Laurentiusgilde was er ook weer het jeugdkoningschieten.

Nadat er eerst geschoten was op de houten vogel, het prijsschieten voor iedere gildenbroeder en "buitengewoon lid", ging de rode klos naar boven. Als koningskandidaten hadden zich opgeven Albert Janssen, Jan Könning en Frits van Brummelen. Frits van Brummelen had de kans zich tot keizer voor het leven te schieten (3x koning achterelkaar), maar het werd een lange spannende strijd. Na 204 schoten schoot Albert Janssen zich voor de eerste keer koning van het St. Gangulphusgilde.

Bij het St. Laurentiusgilde waren er twee kandidaten te weten Frank Berendsen en Ivan Matthijssen. Na de langdurende strijd van het Gangulphusgilde dachten de Laurentianen dat de verloren tijd ingehaald diende te worden. In 18 schoten lag de klos aan de grond, tot ieders verbazing brak de klos in tweeën en viel naar beneden. Het was Ivan Matthijssen die het schot loste en hij is voor de derde keer Laurentiuskoning.

Bij de jeugd schoten 3 schutters mee. Yke van Ingen, Stef Arends en Bram Hubers. Zij deden er circa 150 schoten over, voordat het spannend begon te worden. Uiteindelijk wist Bram Hubers het laatste stukje eraf te schieten. Voor Bram is het de derde keer dat hij jeugdkoning is. Na de huldiging van de nieuwe koningen werden de koninginnen afgehaald.

Voor Tijs, zoon van Ivan en Jackelien, kersvers koningspaar van het Sint Laurentiusgilde was het een bijzondere ervaring.

Hallo Meneren en Mevrouwen van de Gilden,

Mijn papa en mama zijn koning van het Sint Laurentiusgilde.

Ik vond het maar gek hoor, eerst papa met al die blinkende plaatjes en daarna ook nog mama met die blinkende plaatjes.

Ik vond het wel gi-ga-ganties, al schrok ik wel een beetje van de boem van Opa.

Papa en mama zijn door mijn sprookjesboom vriendje Matthijs Hermeling, heeeel veeeeeel vaak gevraagd, of papa wilde gaan schieten voor Koning.

Helemaal begrijp ik dat niet, misschien als ik later groot ben.

Maar ik mag van papa en mama zeggen tegen Matthijs dat ze niet meer boosje zijn, en dat ze erg trots zijn dat ze Koningspaar van het St. Laurentiusgilde zijn.

Misschien als ik later groot ben wordt ik ook koning van het St. Laurentiusgilde, want ik wil ook met die blinkende plaatjes lopen, stoer joh.

Doei, doei

Tijs Matthijssen

HUESSENSE KALENDER 2012

Door: Louis Muller

In de voorgaande jaren hebben de makers van de kalender het bijzondere van Huissen en zijn geschiedenis laten zien. Dit gebeurde aan de hand van foto's en tekeningen van de huidige tijd.

In de kalender van 2012 laten de makers, in samenwerking met Dr. Emile Smit, zien dat Huissen een echte stad was, met ook nog een burcht binnen de stadsmuren.

Door tekeningen van de stad uit het legerboek uit 1577 en een drietal aanzichten van de stad door anonieme tekenaars uit de afgelopen eeuwen wordt dit in beeld gebracht.

De rijkdom die de stad vergaarde met de handel, kwam tot uitdrukking in de aankleding van de stadsparochiekerk. In deze kerk zijn voor de verwoesting in de tweede wereldoorlog foto's gemaakt van het interieur en zijn kunstschaten. Hiervan zijn er drie opnames opgenomen in de kalender.

De rijkdom van sommige inwoners was ook zichtbaar aan het verdwenen Huis de Poll, waar de adellijke heren (soms ook bestuurders van de stad) woonden. Ook hiervan is een tekening opgenomen.

Tijdens de Huissense dag werd de kalender voor het eerst verkocht.
Bij drukkerij Kuipers is hij nog volop te koop.

FOTOARCHIEF

Door: Hans Hoen

Deze keer een aantal foto's uit 1963 en 1964 toen de Huissense Gilden een bezoek hebben gebracht aan Verl en Benninghausen in Duitsland.

De bezoeken werden toentertijd tot stand gebracht door bemiddeling van Bertus Derksen en de gebroeders Jan en Toon Lippmann. Zowel in 1963 als in 1964 werden de gildeleden zoveel mogelijk ondergebracht bij mensen van de Schützenverein die dezelfde beroepen hadden. In 1963 waren de koningen Wim Sluiter en Hent Peters met hun koninginnen. Via contacten met de Schützenverein St. Martin in Benninghausen heb ik zelfs een Dvd mogen ontvangen met daarop de opnamen die toen gemaakt zijn op 8 mm. film van het 150 jarig jubileum van Schützenverein St. Martin. Men is toen een weekend weggeweest met twee bussen van de Betuwe Express. De opnamen zijn nu zo gemonteerd dat hoofdzakelijk beelden te zien zijn van ons eigen Gilde en de Bietenrooiers. Het was in die tijd zo dat de Huissense Gilden versterking kregen van tamboers van de Mbaga . Zo waren er bv. Geert Bouwmeister, Piet Coenen maar ook Jan Kuster (latere buschauffeur van Winnemuller) bij.

Tamboer-maitre was in die tijd kleine Herman Dibbes, en die kon er wat van !

Op de film uit 1964 te Benninghausen zijn de koningen: Jan Sluiter en Geert Brons met hun koninginnen duidelijk te zien. Ook Hent Peters en Tinus Hendriks en zoon Toon (de Verver) alsook Herman Pauwelsen maar ook de trouwe aanhang zowel mevr. Pauwelsen als mevr. Roelofs-Timmermans als mevr. Kemperman waren aanwezig. Een grote rol was weggelegd voor Blaaskluppe de Bietenrooiers o.l.v. Jan van Onna (Lasje) met hun dames in boerencostuum.

Van zowel Jan Sluiter, Benny en Jan Bouwmeister alsook uit Verl heb ik nog foto's ontvangen.

Rinie Janssen & Hent Peters (Laur)

Wim en Marie Sluiter-Gang

Kontakte über Grenzen hinweg früh geknüpft

Mit Schützengilden aus Holland

Bereits Jahre vor dem Zusammenschluß der verschiedenen Schützenverbände und Vereinigungen in den einzelnen europäischen Ländern gab es grenzüberschreitende Kontakte von Schützenvereinen aus dem Großraum um Lippstadt. Besonders mit Schützengilden aus Holland.

7. Europa-Schützenfest

Lippstadt '87

In Benninghausen erinnert man sich noch heute gern an den Besuch der Gilden aus Holland, die zum 150jährigen Jubiläum des Schützenvereins gekommen waren.

Uit de propagandakrant van
het Europees Koningschieten 1987 in Lippstadt.
De Huissense Gilden voorafgegaan
door "de Bietenrooiers"

LAURENTIUSDAG

Op 7 augustus 2011, was het weer de patroonsdag van het Sint Laurentiusgilde.

In dit jubileumjaar een bijzondere dag. Vandaag zal na de eucharistieviering het nieuwe Gildenmonument officieel overhandigd worden aan de Gilden.

Bij het monument werd er door alle Laurentianen bloemen gelegd, als herinnering aan alle Gildebroeders die ons voorgedaan waren. Keizer Tjebbe, “projectleider” van dit monument hield een toespraak en droeg het monument over aan de Gilden, met de uitdrukkelijke vermelding dat dit monument voor alle gildenbroeders is. Een voorwaarde werd er wel gesteld, na de herdenkingsdienst op de zaterdagmorgen van het Gildenfeest zal het vaandel worden gezwaaid ter ere van alle gildenbroeders van de afgelopen eeuwen.

Met luid applaus werd dit een feit. Na de vendelhulde gingen we naar het marktplein voor het aflezen van de presentielijst. Omdat vroeger, van 1867 tot rond 1935, het stadhuis op het marktplein stond, waar de gilden mochten vergaderen, daarom wordt er nog steeds op die plek gevendeld. Na de vendelhulde voor de koningen trokken we verder naar het gildenhuis waar een broodmaaltijd werd geserveerd. Tijdens deze feestelijke

bijeenkomst werd door Tjebbe via een presentatie het verhaal over het monument verteld. Het was een flink project, maar wel een mooi en dankbaar project, ook mede dankzij de sponsors.

Gilden van
Sint Gangulphus en Sint Laurentius
binnen de stad Huissen

1411 ★ 1536 ★ 1661

Het Sint GANGULPHUSGILDE ontstond uit een fusie (in 1536) van het Sint ANTONIUS en het Sint JORISGILDE (daterend uit 1411)

"In den jeare ons Heeren duysent vijfhondert ses und dertich heeft die Eerendtfeste und Vromen Joncker Elbert van Pallandt, Erfmarschalk, onseren drost und amptman in stadt und wegen ons Genedigen lieven heeren, mit toedoen Richter Burgemeijster Schepenen en Raidt en die gemeine Burgeren en Burgers Kijnderen Van Huessen, van die twee schutterije ende Broederschappen nementlich Sancti Anthonius ende Georgius, om meerdere liefde, vrundtschap en eendracht to halten, een schutterij ende Broederschap gemeakt geheyten Sanctus Gangulphus Schutterije und Broederschap".

Aldus het relaas uit het fusieverdrag.

Het Sint LAURENTIUSGILDE werd in 1661 opgericht als "jong gesellen schutten compagnie" met consent van de landsheer, Keurvorst Friedrich Wilhelm von Brandenburg, wegens verleende krijgsdiensten. In het oude Gildenboek staat vermeld:

"De Broederschap der jonge Gesellen is opgericht in het jaar 1661 onder de regering van den Doorluchtigsten Keurvorst von Brandenburg Hertog von Cleef Glorieuzer Gedagtenis".

Sinds 1986 zijn beide Gilden koninkrijk onderscheiden.